

Ime izvira

Vipava

Pripadnost zaledja izvira VTPodV

6021 Goriška brda in Trnovsko Banjška planota

Pripadnost zaledja izvira vodonosnemu sistemu

60322 Hrušica - Nanos

Tektonska enota

Območje Visokega dinarskega krasa omejujejo doline reke Soče, Vipave, Idrijce, Trebuše, Belce in Zale, na vzhodu pa poteka meja tega območja po Hotenjskem podolju preko Planinskega polja ter zajema še Pivško dolino in Nanos. Hruški pokrov na vzhodnem delu te enote obsega na površju celotno Hrušico in Nanos ter severovzhodni del Vipavske doline. Na severovzhodu je meja pokrova idrijski prelom. Snežniška narivna gruda gradi območje Pivške kotline in se pod Hruškim pokrovom razteza na območje Vipavske doline. Razviti so vsi stratigrafski členi od zgornjetriasnih dolomitov do eocenskega fliša.

Geološke in hidrogeološke značilnosti zaledja izvira

Izviri Vipave so razporejeni v nizu stalnih in občasnih izvirov ob vznožju Nanosa. V tem predelu je flišno obrobje Nanosa najgloblje erodirano, kar omogoča prelivanje podzemnih voda iz obsežnega kraškega vodonosnika z zaledjem na območju Nanosa, Hrušice in flišnem delu Pivške kotline. Razporeditev izvirov in višina vodne gladine v njih je značilno za zajezene prelivne kraške izvire. Masiv Nanosa je sicer obsežna polegla sinklinala, katere os tone proti severovzhodu. Zaledje izvirov Vipave je na potezu od izvirov po dolini Bele mimo Podkraja dobro omejeno s flišnim delom ozemlja, nadaljuje pa se v območje Hrušice, kjer razvodnica proti Ljubljani ni točno znana. Na območju Pivške kotline se proti izvirov Vipave pretakajo vode Belščice in Lokve, razvodnica pa dalje poteka po stiku flišnih in karbonatnih plasti okoli Nanosa v Vipavsko dolino do Vipave. Zaledje Vipave sega tudi v Pivško kotlino pod flišnimi plastmi dalje do Javornikov. Pretežni del zaledja predstavljajo zakrasele karbonatne kamenine, na območju vzhodnega dela Hrušice pa tudi razpoklinski vodonosnik, okoli 10 % delež v velikosti zaledja pa predstavljajo flišne plasti. Stalni izviri Vipave v Vipavi, ki jih lahko razdelimo v tri grupe, se med seboj razlikujejo tako po temperaturi kot tudi po fizikalno-kemičnih parametrih.

Razpoložljivi nizi hidroloških podatkov ARSO

Od leta 1959 v izvornem delu Vipave deluje hidrološka merilna postaja Vipava - Vipava-I z značilnimi pretoki na profilu $Q_s = 6,78 \text{ m}^3/\text{s}$ (1961-90) $Q_{\max} = 70,0 \text{ m}^3/\text{s}$; $Q_{\min} = 0,727 \text{ m}^3/\text{s}$.

Črpanja – odvzemi

Izvir Vipave služi kot nadomestni vodni vir za oskrbo s pitno vodo Vipave in okolice.

Določitev zaledja

- ❖ Metoda izračuna: obstoječe raziskave, bilanca, sledilni poskusi (Na osnovi podatkov o pretokih hidrološke postaje Vipava-LP Vipava, se upošteva velikost zaledja vseh izvirov Vipave 125,25 km², brez upoštevanja zaledij Bele in občasnih izvirov. Ta podatek je praktično identičen podatku o velikosti vodonosnega sistema 60322).
- ❖ Velikost zaledja: 150 km²
- ❖ Povratni izračun pretoka:

P_{ef} (1961 – 1990) [m]	Velikost zaledja [m ²]	Qs [l/s]
1,04	150000000	4947

Karta zaledja izvira

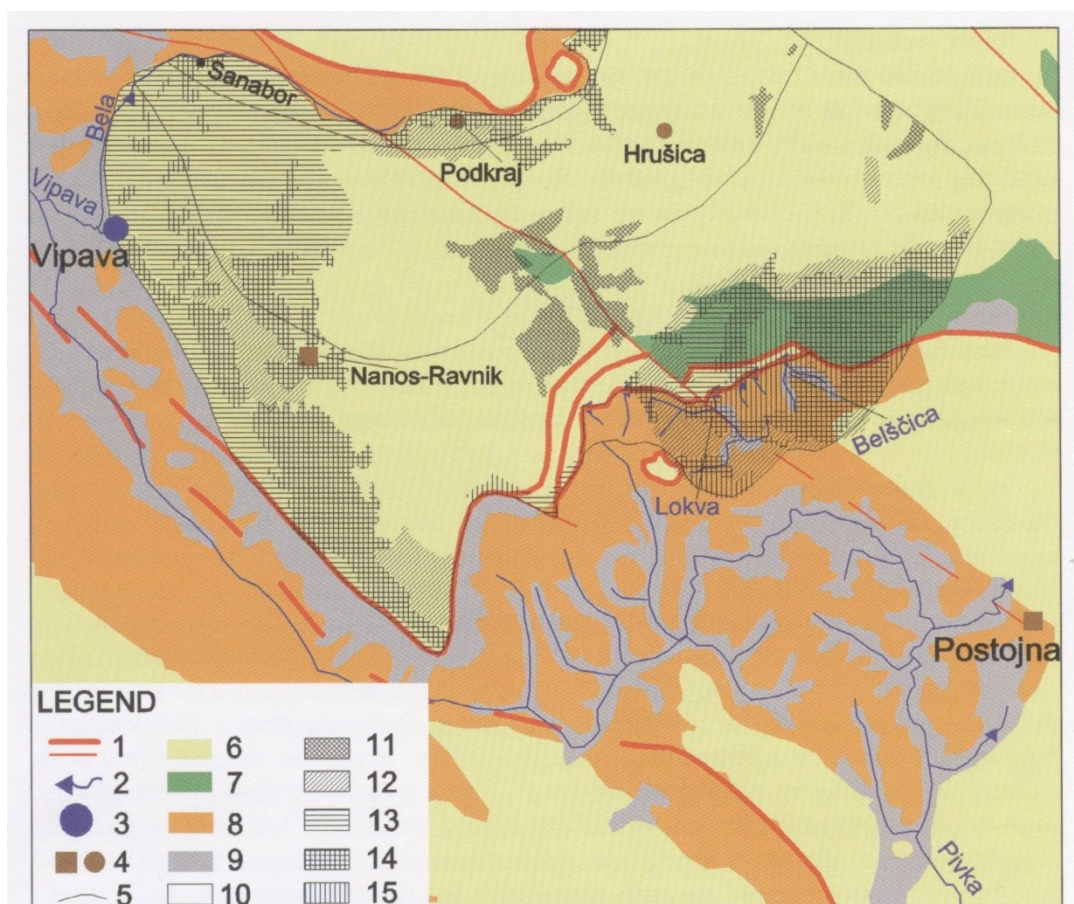
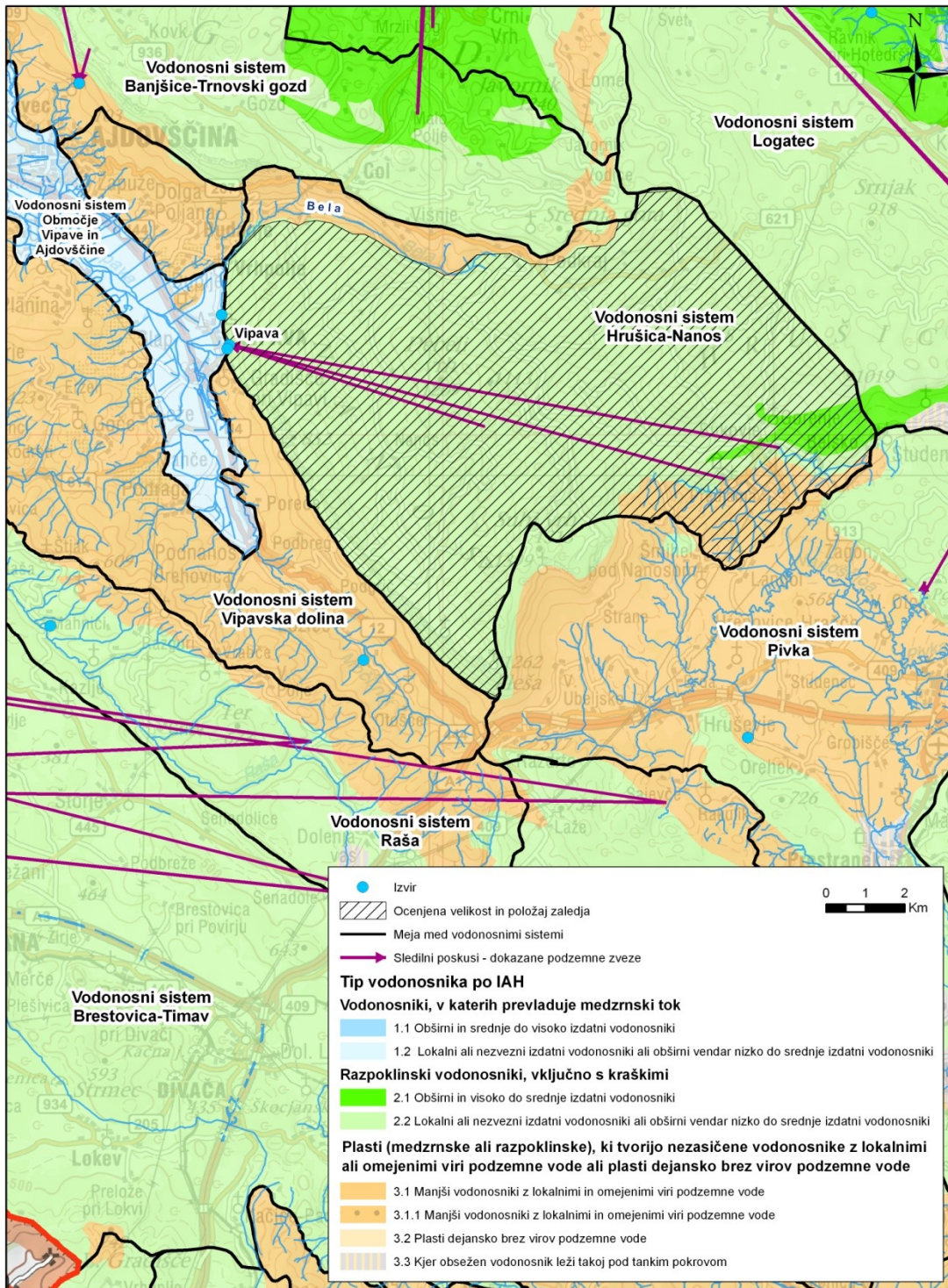

Fig. 1: Map of the recharge area of the Vipava springs (1. thrust or fault line, 2. surface stream and ponor, 3. the Vipava springs, 4. meteorological or precipitation station, 5. border of the recharge area and precipitation zones, 6. karst aquifer, 7. fissured aquifer, 8. impermeable beds, 9. porous aquifer, 10. deciduous-coniferous forest, 11. coniferous forest, 12. deciduous forest, 13. shrubs, 14. grass, 15. arable land).

Sl. 1: Karta zaledja izvirov Vipave (1. naravnica ali prelomnica, 2. površinski tok in ponor, 3. izviri Vipave, 4. meteorološka in padavinska postaja, 5. meja zaledja in padavinskih pasov, 6. kraški vodonosnik, 7. razpoklinski vodonosnik, 8. neprepustne plasti, 9. medzrnski vodonosnik, 10. iglasto-listnati gozd, 11. iglasti gozd, 12. listnati gozd, 13. grmičevje, 14. travnik, 15. obdelovalne površine).

Fotografija izvira

Viri

- J.Janež : Vodno bogastvo visokega krasa, Idrija 1997
- L. Placer: Geološka zgradba jugozahodne Slovenije Geologija 24, Ljubljana 1981
- AC XXVI/I Lj. 1997
- M.Petrič AC XXX /1 Lj. 2001